

2016 წლი 6 თვის ანგარიში მხარჯავი დაწესებულების პროგრამების და

ქვეპროგრამების შესახებ

საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო 33 00

(მხარჯავი დაწესებულების დასახელება, პროგრამული კოდი)

სახელმწიფო ბიუჯეტის პრიორიტეტი, რომლის ფარგლებშიც ხორციელდება პროგრამა:

1. პრიორიტეტი - განათლება, მეცნიერება და პროფესიული მომზადება

1.1 პროგრამის დასახელება და პროგრამული კოდი - სახელოვნებო განათლების სისტემის ხელშეწყობა 33 03

ათას ლარებში

პროგრამული კოდი	დასახელება	წლიური სახელმწიფო ბიუჯეტით დამტკიცებული მოცულობა	წლიური სახელმწიფო ბიუჯეტის დაზუსტებული გეგმით გათვალისწინებული მოცულობა	საანგარიშო პერიოდის საკასო შესრულება	საკასო შესრულების % წლიური დაზუსტებულ გეგმასთან მიმართებაში	საკუთარი სახსრებიდან მიმართული თანხები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
33 03	პროგრამა-სახელოვნებო განათლების სისტემის ხელშეწყობა	19 181.0	20 335.3	8 865.1	43.6%	3 746.2

პროგრამის განმახორციელებელი:

- ✓ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო
- ✓ სახელოვნებო -საგანმანათლებლო დაწესებულებები

ხელი შეეწყო: თბილისის აკ.ქუთათელაძის სახ. სამხატვრო აკადემიის 9 სტუდენტის მიმდინარე სასწავლო წლის I სემესტრის სწავლის საფასურით დაფინანსებას პროფესიულ პროგრამებზე; სსიპ ბათუმის ხელოვნების სასწავლო უნივერსიტეტის 7 სტუდენტის სამაგისტრო პროგრამების სწავლის და 3 სტუდენტის უცხოეთის წამყვან სახელოვნებო საგანმანათლებლო სასწავლებლებში სწავლის დაფინანსებას;

პროექტს „კამერტონი - საქართველო“, რომელიც ხორციელდება გერმანიაში განსაკუთრებული მუსიკალური ნიჭით გამორჩეული ახალგაზრდების ზრდა-დაოსტატების მიზნით; სსიპ ე. მიქელაძის სახ. ცენტრალური სამუსიკო სასწავლებლის „ნიჭიერთა ათწლედის“ ახალგაზრდა შემსრულებელთა მეორე ეროვნულ კონკურსში მონაწილეობას; სსიპ უმაღლესი და სკოლისგარეშე სახელოვნებო საგანმანათლებლო სასწავლებლების 28 სტუდენტსა და მოსწავლეს მონაწილეების საერთაშორისო კონკურსებში, ფესტივალებში და მასტერკლასებში მათი პროფესიული ზრდა-დაოსტატების მიზნით.

განხორციელდა: ყველა უმაღლეს და პროფესიულ (გორის საზოგადოებრივი კოლეჯი) სახელოვნებო საგანმანათლებლო დაწესებულებაში შედგა სხვადასხვა ტიპისა და მიმართულების 129 კონცერტი, 13 სადამო, 34 მასტერკლასი და ვორქშოფი, 18 სპექტაკლი, 16 გამოფენა, სტუდენტებმა მონაწილეობა მიიღეს 14 ეროვნულ და საერთაშორისო

კონკურს-ფესტივალში; გაფორმდა ურთიერთთანამშრომლობის 10 ხელშეკრულება, განხორციელდა 43 საერთაშორისო პროექტი; ჩატარდა 14 საჯარო ლექცია. Erasmus-ის პროგრამის ფარგლებში უცხოეთის უმაღლეს სასწავლებლებში ჩაირიცხა 30 სტუდენტი. სკოლისგარეშე სახელოვნებო სასწავლებლებში გაიმართა სხვადასხვა ტიპისა და მიმართულების 67 კონცერტი და სადამო, 8 მასტერკლასი, 5 გამოფენა. მოსწავლეებმა მონაწილეობა მიიღეს 27 სხვადასხვა ტიპის საჯარო ღონისძიებაში და 5 სპექტაკლში. გაიმართა 9 ეროვნული და რეგიონალური კონკურს-ფესტივალი, 19-მა მოსწავლემ მიიღო მონაწილეობა და მოიპოვა შემდეგი ჯილდოები: გრანპრი და სპეციალური პრიზი - 2-მა, I პრემია 4-მა, II პრემია 4-მა, III პრემია 4-მა.

2. პრიორიტეტი- კულტურა. რელიგია, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი

2.1 პროგრამის დასახელება და პროგრამული კოდი - საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა 33 01
პროგრამის განმახორციელებელი - საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს აპარატი

ათას ლარებში

პროგრამული კოდი	დასახელება	წლიური სახელმწიფო ბიუჯეტით დამტკიცებული მოცულობა	წლიური სახელმწიფო ბიუჯეტის დაზუსტებული გეგმით გათვალისწინებული მოცულობა	საანგარიშო პერიოდის საკასო შესრულება	საკასო შესრულების % წლიური დაზუსტებულ გეგმასთან მიმართებაში	საკუთარი სახსრებიდან მიმართული თანხები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
33 01	პროგრამა- საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა	5 856.0	5 783.6	2 518.3	43.5%	0

საანგარიშო პერიოდში პროგრამის ფარგლებში განხორციელებული ღონისძიებების მოკლე აღწერა

კულტურის, კულტურული მემკვიდრეობის და ხელოვნების სფეროებში ერთიანი პოლიტიკის შემუშავება, დაგეგმვა და მისი განხორციელების კოორდინაცია.

2.2 პროგრამის დასახელება და პროგრამული კოდი - ხელოვნების დარგების განვითარების ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ 33 02

ათას ლარებში

პროგრამული კოდი	დასახელება	წლიური სახელმწიფო ბიუჯეტით დამტკიცებული მოცულობა	წლიური სახელმწიფო ბიუჯეტის დაზუსტებული გეგმით გათვალისწინებული მოცულობა	საანგარიშო პერიოდის საკასო შესრულება	საკასო შესრულების % წლიური დაზუსტებულ გეგმასთან მიმართებაში	საკუთარი სახსრებიდან მიმართული თანხები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
-----------------	------------	--	---	--------------------------------------	---	---

33 02	<p>პროგრამა- ხელოვნების დარგების განვითარები ს ხელშეწყობა და პოპულარიზ აცია საქართველო ში და მის ფარგლებს გარეთ</p>	55 342.0	81 823.5	50 333.0	61.5%	9 441.0
-------	---	----------	----------	----------	-------	---------

პროგრამის განმახორციელებელი :

- ✓ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო
- ✓ საქართველოს ანსამბლები
- ✓ საქართველოს თეატრები

დაიწყო მოსამზადებელი სამუშაოები: თბილისის კამერული მუსიკის XI საერთაშორისო ფესტივალის, დოკუმენტური ფილმების საერთაშორისო ფესტივალის "CineDoc", მე-11 საერთაშორისო კინოფესტივალის „წმინდა ანდრიას ჯვარი“, თბილისის მე-17 საერთაშორისო კინოფესტივალის, ტრადიციული რეწვის და დიზაინის თბილისის I საერთაშორისო სამიტის, თბილისის სცენოგრაფიის ბიენალეს, წყალტუბოს ხელოვნების ფესტივალის განსახორციელებლად. გერმანიაში, ქ. ბერლინში „სახვითი ხელოვნების და დოკუმენტური ფოტოგრაფიის მე-4 ბიენალე“-ში ქართველი ფოტოგრაფის, ესპანეთში, (ქ. ბარსელონა) კერამიკის საერთაშორისო აკადემიის 47-ე გენერალურ ასამბლეაში ქართველი ხელოვანის, გერმანიაში, (ქ. ბერლინი) მსოფლიო არქიტექტურის ფესტივალში საქართველოს არქიტექტორთა კავშირის, ბულგარეთში, (ქ. ნესებრი) საერთაშორისო ფოლკლორის ფესტივალში („ნესებრის თანავარსკვლავედი“) წეროვნის ლტოლვილ ბავშვთა ანსამბლის „ქორული“, ესპანეთში, (ქ. ბარსელონა) საერთაშორისო ფესტივალში „ლორეტ დე მარი 2016“ ანსამბლის „გვირილა“ მონაწილეობის მისაღებად, ბესო უზნაძის ნამუშევრების გამოფენისათვის საერთაშორისო ხელოვნების ბაზრობაზე START 2016 ლონდონში Saatchi Gallery-ში, თავისუფალი თეატრის უკრაინაში, (ქ. ლვოვი) საერთაშორისო ფესტივალში „Золотош Лев 2016“ მონაწილეობის მისაღებად. პროექტების „შავფაროსნები სლოვენიაში“ (ქ. ლუბლიანა), „შავი და თეთრი“, „აკადემია ბელკანტოს საზაფხულო ფესტივალი“ განსახორციელებლად. 2016 წლის 8 ივლისს საქართველოში, ქ. ბათუმში ჩინეთის კულტურის დღის აღსანიშნავად ჩინელ აკრობატთა დასის „Tianjin Beauty Arts Troupe“ წარმოდგენის გასამართად; ფოთის რეგიონალური თეატრების საერთაშორისო ფესტივალის, ფესტივალის „ღამის სერენადები“; ბათუმის მუსიკალური ფესტივალის გასამართად; რკინის თეატრის სპექტაკლის „ჩიტები“ გასამართად; პროექტის „შავი ზღვის ჯაზ ფესტივალი“ განსახორციელებლად; საქართველოს სამუსიკო სკოლების მოსწავლეთა რეგიონალური, გ. ჩოხელის და ვ. კოტეტიშვილის, „წერო“-ს კონკურსის გასამართად; ჯანსუღ ღვინჯილიას 75 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო საღამოს მოსაწყობად; ჯ. კახიძის სახელობის მუსიკალური ფესტივალის, ტრადიციული მრავალხმიანობის შემსრულებელთა, ახალგაზრდა პიანისტთა მე-7 საერთაშორისო კონკურსების გასამართად; საქართველოს უსინათლოთა კავშირის კულტურის ცენტრის, საქართველოს ყრუთა კავშირისა და ა(ა)იპ წიგნის ხელოვნების ცენტრის საქმიანობის ხელშეწყობად; „აზერბაიჯანული ხელით ნაქსოვი ხალიჩების წარმოების ტრადიციის შესანარჩუნებლად; შშმ პირთათვის ადაპტირებული ფილმების „ჩხიკვათა ქორწილი“ და „მე ვხედავ მზეს“ შესაქმნელად; სსიპ თბილისის აპოლონ ქუთათელაძის სახელობის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის აღმოსავლური

დარბაზის და შენობის ინტერიერის რესტავრაციისთვის (მე-2 ეტაპი); სსიპ მწერალთა სახლის შენობის სარემონტო-სარეაბილიტაციო ღონისძიებისთვის; სსიპ გიორგი ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიისა და ძეგლთა დაცვის ეროვნული ცენტრისათვის გათბობა-გამაგრილებელი სისტემის შესაკეთებლად.

კულტურის სტრატეგიის დოკუმენტის გამოსაცემად (ბაზრის კვლევა და ტენდერის გამოცხადებისთვის მზადება), პროექტის „შემოქმედებითი საქართველო“ (აღნიშნული ინიციატივა სამი ძირითადი მიმართულებისგან შედგება: ვებგვერდი, და ბრენდინგი, სასწავლო ტურები და ექსპერტები და ფორუმის - „Culture and Creativity for Innovation and Development: Roadmap for Creative Georgia“ ორგანიზება) განსახორციელებლად.

ჩატარდა: კონკურსი ლიტერატურული პრემია; ქართული თეატრის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიება; ქართულ-შვეიცარიული მუსიკალური ფესტივალი; კონცერტი „საჩუქარი ქართველ მსმენელს; აუტიზმის დღისადმი მიძღვნილი საქველმოქმედო კონცერტი; სიმებიანი კვარტეტის საიუბილეო საღამო; „ჯაზის საერთაშორისო დღე“; „ფოლკლორის ეროვნული ფესტივალი“; ი. გოგოლაურის ხსოვნის საღამო, თ. გვერდწითელის საქველმოქმედო კონცერტი; საერთაშორისო ფორუმს „არტისტერიუმი - 2016“;

გაიმართა: გამოფენა აბრეშუმის შარფები; მანანა მენაბდის, ლადო გუდიაშვილის საიუბილეო გამოფენა; ნუგზარ მეძმარიაშვილის რეტროსპექტიული და „ვარიაციები თემაზე „ძველი თბილისი“ გამოფენა; კატალოგის „სუვენირები საქართველოდან“ ინტერაქტიული ვერსიის შექმნა;

ხელი შეეწყო: პროექტს „ქალაქის იდენტობის და კულტურის კვლევა - ისტორიული ურბანული ქსოვილი და თანამედროვე გარემო“; თანამედროვე დრამატურგიის განვითარებას; კომპოზიტორ ი. კეჭყამაძის შემოქმედებითი მემკვიდრეობის ელექტრონული ვერსიის შექმნას; პანკისის ხეობაში 3 ღონისძიების ჩატარებას; საქართველოს უსინათლოთა კავშირის კულტური ცენტრის საქმიანობას, საქართველოს ყრუთა კავშირის საქმიანობას, პროექტებს: „ართთერაპიის კურსი“, „უსინათლო მხატვრის გიორგი ქობულაშვილის ნამუშევრების გამოფენა“, „თიხიანი ხელები“, „ფოტოგრაფია კომუნიკაციის საშუალება“, „პარაორკესტრი“, „უსინათლო და მცირედმხედველი პირების ხელმისაწვდომობა მხატვრულ ლიტერატურაზე“, „დამსხვრეული ყავარჯენი“, „ვხედავ, ვქმნი თითებით“, ანსამბლების „რუსთავი“, „ერისიონი“ და „სუბიშვილები“ საგასტროლო ტურნე რეგიონებში, თბილისის სახელმწიფო კამერული ორკესტრის კონცერტები დასავლეთ საქართველოში; მსახიობ ოთარ მეღვინეთუხუცესის შემოქმედების ამსახველი წიგნი-ალბომისა და აუდიოდისკის გამოსაცემად მომზადებას;

გამოიცა: ლიტერატურული ჟურნალის „დილა“, „არილი“, „საუნჯე“-ს 6-6 ნომერი; ჟურნალების „მუსიკის“ და „თეატრი და ცხოვრება“ 2-2 ნომერი. წიგნი „ბაგრატიონები“ ჟურნალის კულტურა პლიუსის #1 ნომრი; 17 დასახელების წიგნი-ალბომი (მოსე თოიძე, იაკობ ნიკოლაძე, სერგო ქობულაძე, რუსუდან ფეტვიაშვილი, ზურაბ სამხარაძე, ჟანი მეძმარიაშვილი, ნატალია ფალავანდიშვილი, „ქართული ქსოვილი“, ანდრო კანდელაკი, რუსუდან გაჩეჩილაძე, სერგო ფარაჯანოვი, ელენე ახვლედიანი, სერგო ქობულაძე, უჩა ჯაფარიძე, გოგი შხვაცაბაია, ქეთი ქავთარაძე, ჯოვანი სკუდიერი);

მიმდინარეობს: თანამედროვე ხელოვნების გალერეის სივრცის შექმნა, მრავალტომეულის „ქრისტიანობის ისტორია პირველ ათასწლეულში“ მოსამზადებელი სამუშაოების ჩატარება იტალიასა (ქ. ვატიკანი) და ინგლისში (ქ. ლონდონი), დევნილთა კომპაქტურ დასახლებებში სახელოვნებო სკოლების ფუნქციონირების ხელშეწყობა; ძმები ზდანევიჩების სახელობის თანამედროვე ხელოვნების საერთაშორისო ფესტივალის „Fest I Nova“ ხელშეწყობა; პროექტი „ოტია იოსელიანის საკვირაო სკოლა“; ანიმაციური ფილმების საერთაშორისო ფესტივალი „თოფუზი“; „ტრადიციული მუსიკის შემოქმედებით-საგანმანათლებლო ტურები საქართველოს

რეგიონებში; ფესტივალი „არტ-გენი“; პროექტი „ცოცხალი წიგნები“; საქართველოს მხატვართა კავშირის პროექტი „მხატვრის თვალით დანახული საქართველო“.

საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსა და საქართველოში ბრიტანეთის საბჭოს ერთობლივი პროექტი-"ინგლისური ენა კულტურის/ხელოვანების პროფესიონალებისთვის" (აღნიშნულ ორგანიზაციებს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება);

კულტურის სტრატეგიის განხორციელების მონიტორინგის მექანიზმებისა და ანგარიშგების ფორმების განსაზღვრაზე მუშაობა; კონსულტაციები სხვადასხვა სამთავრობო უწყებასთან კულტურის სტრატეგიის საბოლოო რედაქციის შესამუშავებლად; მოლაპარაკებები ინდოეთის რესპუბლიკაში საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის ვიზიტის თაობაზე;

შიდასახელმწიფოებრივი პროცედურები შემდეგ დოკუმენტებზე:

- ✓ საქართველოს მთავრობასა და იორდანიის ჰაშიმიტური სამეფოს მთავრობას შორის 2016-2018 წლებისთვის კულტურული თანამშრომლობის შესახებ განხორციელების პროგრამა;
- ✓ საქართველოს მთავრობასა და პერუს რესპუბლიკის მთავრობას შორის კულტურის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ შეთანხმება;
- ✓ საქართველოს მთავრობასა და პერუს რესპუბლიკის მთავრობას შორის კულტურული, პალეონტოლოგიური, არქეოლოგიური, მხატვრული და ისტორიული ფასეულობების მოპარვის, გაძარცვის, უკანონო ექსპორტის ან გადაადგილებისგან დაცვის, შენარჩუნების, კომპენსაციისა და რესტიტუციის შესახებ შეთანხმება;
- ✓ საქართველოს მთავრობასა და პარაგვაის რესპუბლიკის მთავრობას შორის კულტურული თანამშრომლობის შესახებ შეთანხმება;
- ✓ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსა და იაპონიის განათლების, კულტურის, სპორტის, მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების სამინისტროს შორის კულტურის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ შეთანხმება;
- ✓ საქართველოს მთავრობასა და ინდოეთის რესპუბლიკის მთავრობას შორის კულტურის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ მემორანდუმი;
- ✓ სურინამის რესპუბლიკასა და საქართველოს მთავრობას შორის თანამშრომლობის შესახებ ჩარჩო შეთანხმება;
- ✓ საქართველოს მთავრობასა და პოლონეთის რესპუბლიკის მთავრობას შორის განათლების, კულტურის, მეცნიერების, სპორტისა და ახალგაზრდობის სფეროებში 2015-2018 წლებში თანამშრომლობის პროგრამა;
- ✓ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსა და აზერბაიჯანის რესპუბლიკის კულტურისა და ტურიზმის სამინისტროს შორის კულტურის სფეროში 2016-2018 წლებში თანამშრომლობის პროგრამა;
- ✓ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსა და იტალიის რესპუბლიკის მემკვიდრეობის, კულტურისა და ტურიზმის სამინისტროს შორის 2016-2019 წლებისთვის კულტურის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ ოქმი;
- ✓ „საქართველოს მთავრობასა და თურქეთის რესპუბლიკის მთავრობას შორის კულტურის სფეროში თანამშრომლობის პროგრამა 2016-2020 წლებისათვის“;
- ✓ „ისრაელის სახელმწიფოს მთავრობასა და საქართველოს მთავრობას შორის ფილმების თანაწარმოების შეთანხმება (დასრულდა შიდასახელმწიფოებრივი პროცედურები და დოკუმენტი გადაეგზავნა ისრაელის მხარეს).
- ✓ მიმდინარეობს შიდასახელმწიფოებრივი პროცედურები საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს მიერ ინიცირებულ "საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსა და ესტონეთის რესპუბლიკის

კულტურის სამინისტროს 2017-2020 წლებისთვის კულტურული თანამშრომლობის შესახებ " პროგრამის პროექტზე.

სსიპ – მესხეთის (ახალციხის) პროფესიული სახელმწიფო დრამატული თეატრის შენობის სცენის იატაკისა და გარე საკანალიზაციო ქსელის შეკეთება; სსიპ - ვახტანგ ჭაბუკიანის სახელობის თბილისის საბალეტო ხელოვნების სახელმწიფო სასწავლებლის შენობა-ნაგებობის ელ.ენერგიით უსაფრთხო მომარაგებისათვის ხარჯის დაფარვა; სსიპ - ილია ჭავჭავაძის საგურამოს სახელმწიფო მუზეუმის ეზოს ბილიკების, წყაროს კეთილმოწყობის და ლითონის ღობის სამღებრო სამუშაოებისათვის საჭირო ხარჯების დაფარვა; სსიპ - ქ. ზუგდიდის შალვა დადიანის სახელობის პროფესიული სახელმწიფო დრამატული თეატრის შენობის ტექნიკური მდგომარეობის დასადგენად, ჩასატარებელი ვიზუალური საინჟინრო ექსპერტიზისათვის ხარჯების დაფარვა.

სსიპ ილია ჭავჭავაძის საგურამოს სახელმწიფო მუზეუმის ეზოს ბილიკების, წყაროს კეთილმოწყობის და ლითონის ღობის სამღებრო სამუშაოები; სსიპ ნოდარ დუმბაძის სახელობის მოზარდ მაყურებელთა პროფესიული სახელმწიფო თეატრის წყალგაყვანილობის ქსელის, ადმინისტრაციული და შემოქმედებითი ფართების სარემონტო სამუშაოების ჩასატარებლად საჭირო სატენდერო პროცედურები; სსიპ დავით და გიორგი ერისთავების სახლ-მუზეუმის სარეაბილიტაციო ფიზიკური სამუშაოების ჩატარებისთვის (შენობის გადახურვა, აივნების მთლიანი რეაბილიტაცია) საჭირო სატენდერო პროცედურები; სსიპ მიხეილ შენგელიას სახ. ქართული მედიცინის ისტორიის მუზეუმის ეზოს კეთილმოწყობა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიასთან ერთად თანადაფინანსებით, საჭირო სატენდერო პროცედურები; სსიპ აკაკი წერეთლის სახელმწიფო მუზეუმი საგამოფენო დარბაზისთვის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისათვის ლიფტის და პანდუსის მოწყობის, ეზოს მოსაპირკეთებელი სამუშაოებისთვის ჩატარებულ ტენდერში გამარჯვებულის გამოვლენა; სსიპ ქ. თბილისის გიორგი მიქელაძის სახ. თოჯინების პროფესიული სახელმწიფო თეატრის დარბაზის ტექნოლოგიური ნაწილის პროექტირება; სსიპ თბილისის აპოლონ ქუთათელაძის სახელობის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის სარეაბილიტაციო სამუშაოების 1-ლი ეტაპი; სსიპ საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის სასწავლო თეატრის სცენის აღდგენის, განათება/გახმოვანების აპარატურის შესასყიდ - სამონტაჟო სამუშაოებზე გამოცხადებულ ტენდერში გამარჯვებულის გამოსავლენად საჭირო პროცედურები; ასევე აღნიშნული სსიპ-ის შენობის რუსთაველის გამზირის N19-ში სარეაბილიტაციო სამშენებლო სამუშაოები.

მონაწილეობა მიიღო: თანამედროვე ქართველმა ავტორებმა გერმანიაში, (ქ. ლაიპციგი) საერთაშორისო ფესტივალზე - "ლაიპციგის საერთაშორისო წიგნის ბაზრობა"; ესტონეთში, (ქ. ტალინი) საავტორო თოჯინების საერთაშორისო ფესტივალში „NUKUKUNST“ ქართველმა ხელოვანმა; ჯგუფმა Georgian Six ავსტრიაში, (ქ. გრაცი) „International A Cappelle Festival Graz“-სა და რუმინეთში, (ქ. ბუქარესტი) „10th Bucharest International Jazz Festival“; ანსამბლმა „ჩვენებურებმა“ ესტონეთში, (ქ. ტალინი) საერთაშორისო ფესტივალში „International Folklore Festival Baltica“, ქართველმა მუსიკოსმა უკრაინაში, (ქ. კიევი) კლასიკური მუსიკის კონცერტში, ანსამბლმა „ძირიანმა“ ლიტვის საერთაშორისო ფოლკლორულ ფესტივალზე, გალერეა Container-მა „Conteiner“ Vienna Photo Book Festival-ზე.

სამინისტროს დელეგაციამ ქ. ბრიუსელში, ევროკავშირისა და "აღმოსავლეთ პარტნიორობის კულტურისა და შემოქმედებითი პროგრამის" მმართველი კომიტეტისა და ევროკავშირის პროგრამის „შემოქმედებითი ევროპა“ მმართველი კომისიის

სხდომებში; სამინისტროს წარმომადგენელმა საქართველო-ჩეხეთის ერთობლივი ეკონომიკური კომიტეტის მეორე სხდომაზე (ხელი მოეწერა სხდომის ოქმს) და ბრიუსელში, საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების ეკონომიკური და დარგობრივი თანამშრომლობის მე-4 ქვეკომიტეტის სხდომაზე; ქართულმა დელეგაციამ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის მოადგილის მეთაურობით ესტონეთის რესპუბლიკაში (ესტონეთის რესპუბლიკაში ვიზიტის მნიშვნელოვან კომპონენტს, კრეატიული ინკუბატორების, სტარტაპებისა და ჰაბების დაარსების/ფუნქციონირების დეტალურად გაცნობა წარმოადგენდა); ქ. ბაქოში საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსა და აზერბაიჯანის რესპუბლიკის კულტურისა და ტურიზმის სამინისტროს სამუშაო ჯგუფმა; თურქეთის რესპუბლიკაში სამინისტროს დელეგაციამ ოფიციალური ვიზიტში რომლის ფარგლებში მოხდა ძირითად აქტუალურ საკითხებზე შეთანხმება (მიღწეული შეთანხმებების რეალიზაციის მიზნით, განისაზღვრა საკოორდინაციო სამუშაო ჯგუფი მინისტრის მოადგილეების დონეზე. შეთანხმდნენ იუნესკოში მხარეთა მხარდაჭერის თაობაზე); სამინისტროს წარმომადგენელმა თბილისში საქართველო-ყირგიზეთის სავაჭრო-ეკონომიკური თანამშრომლობის მთავრობათაშორისი კომისიის I სხდომაზე (ხელი მოეწერა სხდომის ოქმს); ქ. ბერლინში, ბერლინალეს ფარგლებში „შემოქმედებითი ევროპის“ სამუშაო შეხვედრებში საქართველოში შემოქმედებითი ევროპის კულტურის ქვეპროგრამის ოფისის ხელმძღვანელმა; სამინისტროს დელეგაციამ ქართულ-გერმანული შერეული კომისიის სხდომაზე, (განხილულ იქნა საქართველოსა და გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკას შორის კულტურისა და განათლების სფეროში ურთიერთობების სხვადასხვა ასპექტები, ხელი მოეწერა სხდომის ოქმს); ქ. ბაქოში, გაეროს ცივილიზაციათა ალიანსის მეშვიდე გლობალურ ფორუმის მუშაობაში საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრმა და მინისტრის მოადგილემ (ვიზიტის ფარგლებში შედგა შეხვედრა აზერბაიჯანის კულტურისა და ტურიზმის მინისტრთან, საუბარი შეეხო კულტურის სფეროში თანამშრომლობის გაღრმავების ასპექტებს); ქართულმა დელეგაციამ ქ. ვენაში, „საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსა და ავსტრიის რესპუბლიკის ფედერალურ კანცელარიას შორის კულტურის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ ურთიერთგაგების მემორანდუმის“ ფარგლებში (ვიზიტისას განხილულ იქნა ისეთი საკითხები, როგორებიცაა: მუზეუმების მართვა, კულტურული მემკვიდრეობის რეაბილიტაცია, ძეგლთა დაცვა, იუნესკოს კონვენციების შესრულება, კრეატიული ინდუსტრიების მართვა, „მეცენატობის შესახებ“ კანონის შემუშავება, ევროკავშირის პროგრამის „კრეატიული ევროპა“ განხორცილება); „შემოქმედებითი ევროპის“ კულტურის ქვეპროგრამის ხელმძღვანელმა საერთაშორისო კონფერენციაში - „ქალი და ხელოვნება ეკონომიკის განვითარებისთვის“ (კონფერენციის ფარგლებში გავრცელდა საინფორმაციო მასალა „შემოქმედებითი ევროპის“ შესახებ); მედიის განვითარების ფონდის მიერ ორგანიზებულ შეხვედრაზე ევროინტეგრაციის საკითხთა კომუნიკაციისა და ინფორმაციის შესახებ საქართველოს მთავრობის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შეფასებასთან დაკავშირებით, მონაწილეობა მიიღო საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტის თანამშრომელმა (შეხვედრაზე განიხილეს ამჟამინდელი მდგომარეობა აღნიშნული მიმართულებით და გასცეს რეკომენდაციები და დადებითად შეფასდა საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს მიერ გაწეული სამუშაო); ქ. ბრიუსელში, „ადმოსავლეთ პარტნიორობის“ მრავალმხრივი თანამშრომლობის IV პლატფორმის - „ხალხთა შორის კონტაქტები“ („Contacts Between People“) მე-15 შეხვედრაში სამინისტროს

წარმომადგენელმა (შეხვედრაზე წარდგენილ იქნა პრეზენტაცია საქართველოს სამომავლო გეგმებთან დაკავშირებით, მათ შორის ფორუმის - „შემოქმედებითი საქართველო“ საქართველოში გამართვის თაობაზე); საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის მოადგილემ ქ. ოქსფორდში, სადაც საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს ინიციატივით და ოქსფორდის უნივერსიტეტთან თანამშრომლობით ოქსფორდის უნივერსიტეტის ბიზანტიკისტიკის ცენტრში გაიმართა საერთაშორისო კონფერენცია, თურქეთის ტერიტორიაზე არსებული ქართული მემკვიდრეობის შესახებ. აღნიშნული ინიციატივა მნიშვნელოვანია ქართული კულტურული მემკვიდრეობის პოპულარიზაციისა და საერთაშორისო სამეცნიერო დონეზე ჩვენი ქვეყნის მრავალსაუკუნოვანი კულტურის შესახებ ცნობადობის ამაღლებისთვის. ვიზიტის ფარგლებში, ასევე გაიმართა სხვადასხვა სამუშაო შეხვედრა ქ. ლონდონში კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში მოღვაწე პარტნიორებთან; ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატის ევროკავშირის დახმარების კოორდინაციის დეპარტამენტის (პროგრამის ადმინისტრირების სამსახურის (PAO)) ორგანიზებით სამუშაო შეხვედრაში შესაბამისი სამინისტროების წარმომადგენლებმა, რომლებიც უშუალოდ მუშაობენ საქართველო-ევროკავშირის შორის თანამშრომლობის საკითხებზე (სამუშაო შეხვედრის მიზანია ევროკავშირის დახმარების მიმღები უწყებებისათვის ინფორმაციის მიწოდება ევროკავშირის დახმარების პროგრამების/ინსტრუმენტების ხელმისაწვდომობაზე, მათ კრიტერიუმებზე და პრიორიტეტებზე, რათა უკეთ მოხდეს მათი საჭიროებების გამოვლენა ასოცირების შეთანხმების განხორციელების პროცესში);

განხორციელდა: ვახტანგ ჭაბუკიანის სახელობის ბავშთა და მოზარდთა თბილისის III საერთაშორისო ქორეოგრაფიული ფესტივალი, თბილისი 2016, თანამედროვე მუსიკის სადამოები, თბილისის საგუნდო მუსიკის VI საერთაშორისო ფესტივალი, თენგიზ ამირეჯიბის სახელობის მეოთხე საერთაშორისო მუსიკალური ფესტივალი, I საერთაშორისო საგუნდო ფესტივალი გორში, საქართველო-ირლანდიის დიპლომატიური ურთიერთობების იუბილის აღსანიშნავად ირლანდიელი მომღერლის ჯეკ ლუკმანის და ბენდის კონცერტი, ესტონეთის კაცთა ნაციონალური გუნდის კონცერტი სსიპ თბილისის ვ. სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიაში, ანსამბლის „ქართული ხმები“ კონცერტები საფრანგეთში, (ქ. სტრასბურგი), ლიტვასა (ქ. ვილნიუსი) და ირლანდიაში (ქ. დუბლინი), საქართველოში აკრედიტებული რეზიდენტი და არარეზიდენტი ელჩებისა და მათი მეუღლეების სამეგრელოში ვიზიტის ფარგლებში მუსიკალური ღონისძიებები, საბავშვო ფილმების ფესტივალი "ოქროს პეპელა", პროექტი „უკრაინული კინოს დღეები“; სათავგადასავლო ჟანრის სრულმეტრაჟიანი ფილმის „რობინზონი და ცხრა პარასკევა“ აზერბაიჯანი (ქ. ბაქო) პრემიერა, ფრანგი გადამღები ჯგუფის ვიზიტი საქართველოს შესახებ 52 წუთიანი დოკუმენტური ფილმის გადასაღებად, თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრში ბორის ეიფმანის სანკტ-პეტერბურგის საბალეტო აკადემიური თეატრის სპექტაკლის „ანა კარენინა“ გასტროლი; ვაჟთა ფოლკლორული ანსამბლის „დიოსკურია“ კონცერტი ესპანეთში, (ქ. მადრიდი), ხალიჩების საერთაშორისო ფესტივალი, ფოტოკვირეული "ქოლგა თბილისი ფოტო", თბილისის მერსედეს ბენცის მოდის კვირეული შემოდგომა/ზამთარი 2016, თბილისის მოდის კვირეული/Tbilisi Fashion Week 2016 წლის I ეტაპი გაზაფხული, ესტონეთში, (ქ. ტარტუ), ხელოვნების მუზეუმში პროექტი „Aesthetics of repair in contemporary Georgia“, რომელიც მოიცავს თანამედროვე ხელოვანთა გამოფენასა და პერფორმანსი; „სახელოვნებო დიპლომატია - ქართული გალერეა ხელოვნების საერთაშორისო სივრცეში (არტ დუბაი 2016)“, პროექტი „საქართველოს თანამედროვე მხატვართა გამოფენა„არტ ანკარა“ თურქეთში (ქ. ანკარა); მალტაში, (ქ. სლიმა) პროექტი „ევროპელი ვირტუოზები“, უკრაინაში, (ქ. ოდესა) გამოფენა „ქართული სოფელი ოდესა ბათუმის ფოტოდღეების

ფარგლებში“, თბილისის ტრიენალეს პრეზენტაცია საერთაშორისო ბიენალეების ასოციაციის მესამე ასამბლეაზე, თანამედროვე ქართველი მხატვრების წარდგინება Sothby-ის სააუქციონო სახლში გამართულ აუქციონზე, პროექტები „იმპულსი რიგას“, „ცოცხალი წიგნები ემიგრანტებისთვის“, „ქართული ღვინო და მრავალხმიანობა ესპანეთში, იტალიაში „ალტერნატიული კედლები“ვახტანგ ჭაბუკიანის სახელობის ბავშთა და მოზარდთა თბილისის III საერთაშორისო ქორეოგრაფიული ფესტივალი, თბილისი 2016, თანამედროვე მუსიკის საღამოები, თბილისის საგუნდო მუსიკის VI საერთაშორისო ფესტივალი, თენგიზ ამირეჯიბის სახელობის მეოთხე საერთაშორისო მუსიკალური ფესტივალი, I საერთაშორისო საგუნდო ფესტივალი გორში, საქართველო-ირლანდიის დიპლომატიური ურთიერთობების იუბილის აღსანიშნავად ირლანდიელი მომღერლის ჯეკ ლუკმანის და ბენდის კონცერტი, ესტონეთის კაცთა ნაციონალური გუნდის კონცერტი სსიპ თბილისის ვ. სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიაში, ანსამბლის „ქართული ხმები“ კონცერტები საფრანგეთში, (ქ. სტრასბურგი), ლიტვასა (ქ. ვილნიუსი) და ირლანდიაში (ქ. დუბლინი), საქართველოში აკრედიტებული რეზიდენტი და არარეზიდენტი ელჩებისა და მათი მეუღლეების სამეგრელოში ვიზიტის ფარგლებში მუსიკალური ღონისძიებები, საბავშვო ფილმების ფესტივალი "ოქროს პეპელა", პროექტი „უკრაინული კინოს დღეები“; სათავგადასავლო ჟანრის სრულმეტრაჟიანი ფილმის „რობინზონი და ცხრა პარასკევა“ აზერბაიჯანი (ქ. ბაქო) პრემიერა, ფრანგი გადამღები ჯგუფის ვიზიტი საქართველოს შესახებ 52 წუთიანი დოკუმენტური ფილმის გადასაღებად, თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრში ბორის ეიფმანის სანკტ-პეტერბურგის საბალეტო აკადემიური თეატრის სპექტაკლის „ანა კარენინა“ გასტროლი; ვაჟთა ფოლკლორული ანსამბლის „დიოსკურია“ კონცერტი ესპანეთში, (ქ. მადრიდი), ხალიჩების საერთაშორისო ფესტივალი, ფოტოკვირეული "ქოლგა თბილისი ფოტო", თბილისის მერსედეს ბენცის მოდის კვირეული შემოდგომა/ზამთარი 2016, თბილისის მოდის კვირეული/Tbilisi Fashion Week 2016 წლის I ეტაპი გაზაფხული, ესტონეთში, (ქ. ტარტუ), ხელოვნების მუზეუმში პროექტი „Aesthetics of repair in contemporary Georgia“, რომელიც მოიცავს თანამედროვე ხელოვნათა გამოფენასა და პერფორმანსი; „სახელოვნებო დიპლომატია - ქართული გალერეა ხელოვნების საერთაშორისო სივრცეში (არტ დუბაი 2016)“, პროექტი „საქართველოს თანამედროვე მხატვართა გამოფენა„არტ ანკარა“ თურქეთში (ქ. ანკარა); მალტაში, (ქ. სლიმა) პროექტი „ევროპელი ვირტუოზები“, უკრაინაში, (ქ. ოდესა) გამოფენა „ქართული სოფელი ოდესა ბათუმის ფოტოდღეების ფარგლებში“, თბილისის ტრიენალეს პრეზენტაცია საერთაშორისო ბიენალეების ასოციაციის მესამე ასამბლეაზე, თანამედროვე ქართველი მხატვრების წარდგინება Sothby-ის სააუქციონო სახლში გამართულ აუქციონზე, პროექტები „იმპულსი რიგას“, „ცოცხალი წიგნები ემიგრანტებისთვის“, „ქართული ღვინო და მრავალხმიანობა ესპანეთში, იტალიაში „ალტერნატიული კედლები“კავკასიის თანამედროვე მუსიკის დაჯილდოება „ფენიქსი“; გულიკო ჭანტურიას შემოქმედებითი საღამო; საქართველოს ეროვნული ინტერნეტ-ჩემპიონატი „ეტალონი“; საერთაშორისო ფესტივალი „აღდგომიდან ამაღლებამდე“; კავკაზ ჯაზ ფესტივალი; ხალიჩების საერთაშორისო ფესტივალი ახალციხეში; საქართველოს სამუსიკო სკოლების მოსწავლეთა რეგიონალური კონკურსი; თანამედროვე ცეკვის სამხრეთ-კავკასიური ფესტივალი; პროექტი „ინოვაციური პოპკულტურის დაჯილდოების ცერემონიალი ელექტრონავტი 2015“; პროექტი „ხატე საქართველოსთვის“; ლეო ანთაძის საიუბილეო ტურნე; პროექტი „ახალგაზრდა მუსიკოსთა მომზადება კამერული და სიმფონიური ორკესტრებისათვის“; კომედიის ფესტივალი; პროექტი „ხელოვნების საერთაშორისო ფორუმი ქარავანსარაი ქუთაისი 2016 წ.“.

კულტურის პოლიტიკის დოკუმენტის რედაქტირებული ვერსიის საზოგადოებისთვის გაცნობის მიზნით, მისი გასაჯაროება ელექტრონული რესურსების საშუალებით; საჯარო კონსულტაციები საქართველოს რეგიონებში (სულ 11 შეხვედრა); ევროკავშირის აღმოსავლეთ პარტნიორობის კულტურისა და კრეატიულობის პროგრამის ხელმძღვანელის ტიმ ვილიამსმა და ექსპერტ რაგნარ სილმას მიერ კონსულტაციების გაწევა სამინისტროს თანამშრომლებთან კულტურის პოლიტიკის სტრატეგიის

დოკუმენტის სრულყოფასთან დაკავშირებით; სამინისტროს მიერ მომზადდა კულტურის პოლიტიკის სტრატეგიის დოკუმენტის პრეზენტაცია საქართველოს პარლამენტის კულტურის, განათლებისა და სპორტის კომიტეტთან განხილვისა და არასამთავრობო ორგანიზაციის - „კოალიცია დამოუკიდებელი ცხოვრებისათვის“; ევროკავშირის აღმოსავლეთ პარტნიორობის პროგრამის ექსპერტის რაგნარ სილმას მიერ საჯარო კონსულტაციების სერია კულტურის სფეროს სხვადასხვა მიზნობრივ და გავლენის ჯგუფებთან (13 შეხვედრა);

სამინისტროს გაწევრიანება საერთაშორისო ორგანიზაციებში encatc (ევროპის კავშირი კულტურული მენეჯმენტი და კულტურის პოლიტიკა) europe nostra –(ევროპის კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობის ორგანიზაციას); საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის მოადგილესა და ამერიკის შეერთებული შტატების სამთავრობო ორგანიზაციის „მშვიდობის კორპუსის“ დირექტორის საქართველოში სტივენ მიდ სმიტის ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმში (ხელი მოაწერეს), რომლის თანახმადაც, მშვიდობის კორპუსის მოკლევადიანი მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში, საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროში ამერიკელი მოხალისე დასაქმდა რომელმაც, სამინისტროსთან თანამშრომლობით განახორციელა სამუშაო გეგმით გათვალისწინებული შემდეგი ღონისძიებები: (მოხალისე სამინისტროს თანამშრომლებისთვის ატარებს ინგლისური ენის გაკვეთილებს (დამწყები და საშუალო დონის ჯგუფები; ევროკავშირთან ინტეგრაციის, საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და ფონდებთან ურთიერთობის სამმართველოს თანამშრომელთან ერთად მოხალისე აქტიურად იყო ჩართული ევროპის საბჭოს კულტურული გზების პროგრამის და კულტურული გზების შესახებ ევროპის საბჭოს გაფართოებულ წილობრივ შეთანხმებაში საქართველოს გაწევრიანების შესაძლებლობის შესახებ ინფორმაციის მოძიების პროცესში და მოხალისემ სარა მაქალამ სამინისტროს თანამშრომლებისთვის გამართა პრეზენტაცია მის მიერ ქ. მისისიპში, აშშ, სახელმწიფო ეკონომიკური განვითარების სააგენტოში მუშაობის პერიოდში კულტურის განვითარების სფეროში განხორციელებული რამდენიმე პროექტის შესახებ); ევროკომისიის განათლების, აუდიოვიზუალური და კულტურის მმართველ სააგენტოში 2015 წლის ანგარიშის გაგზავნა საქართველოში „შემოქმედებითი ევროპის“ დესკის საქმიანობის შესახებ; საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროში პროგრამა „შემოქმედებითი ევროპის“ ფარგლებში გამოცხადებული ლიტერატურული თარგმანების კონკურსის პრეზენტაცია, „ლტოლვილთა ინტეგრაციის“ კონკურსის პრეზენტაცია და ღია საინფორმაციო შეხვედრა დაინტერესებული პირებისთვის; შეთანხმების გაფორმება თანამშრომლობის შესახებ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს და სსიპ „საქართველოს კინემატოგრაფიის ეროვნულ ცენტრს“ შორის ევროკავშირის პროგრამის „შემოქმედებითი ევროპა“ (Creative Europe) ფარგლებში; სარეკლამო მასალა „შემოქმედებითი ევროპის“ პოპულარიზაციის მიზნით (ბლოკნოტი, ბროშურა, ბუკლეტი, ფლაიერი) ბეჭდვა; საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროში შეხვედრა მინისტრსა და ისრაელის პარლამენტის წევრებს შორის, სადაც მხარეებმა განიხილეს ორ ქვეყანას შორის თანამშრომლობის გეგმები; საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს მხარდაჭერით საქართველოში დაიწყო ევროკავშირისა და აღმოსავლეთ პარტნიორობის პროგრამის „კულტურა და კრეატიულობა“ ფარგლებში იუნესკოს „Culture for Development Indicators“ (CDIS) კვლევაზე მუშაობა, აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით, საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს ძალისხმევით, სამინისტროში გაიმართა

პროგრამის პრეზენტაცია და სამუშაო შეხვედრა, სადაც მონაწილეობას იღებდნენ შესაბამისი უწყებებისა და ორგანიზაციების წარმომადგენლები. შეხვედრაზე განხილული იყო პროექტის მიზნები, ამოცანები, ვადები და მოხდა ამ პროცესში დაინტერესებული პირების როლის განსაზღვრა; შეხვედრა საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრსა და საქართველოში სლოვაკეთის რესპუბლიკის საქმეთა დროებითი რწმუნებულს შორის (შეხვედრაზე განიხილეს ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობის გაღრმავების შესაძლებლობა და სამომავლო გეგმები); საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს ეგიდითა და ლიტვის საელჩოსთან თანამშრომლობით, ლიტვის დელეგაციის წევრების მიერ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროში ლექცია-სემინარები გამოცდილების გაზიარების მიზნით (სემინარზე განიხილეს: კულტურის პოლიტიკის სტრატეგიის შემუშავება და განხორციელება ლიტვაში; ლიტვის სამუხეუმო პოლიტიკა, კულტურული მემკვიდრეობის დიგიტალიზაცია; ლიტვის პოლიტიკა; კულტურა და ხელოვნების სისტემის მხარდაჭერა ლიტვაში. შემოქმედებითი ევროპის ლიტვის ოფისის ხელმძღვანელმა ეგლე დელტუვაიტმა პრეზენტაცია გამართა კულტურის ქვეპროგრამის პირობების, პრიორიტეტების და ფინანსური მექანიზმების შესახებ; საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროში საინფორმაციო შეხვედრა პროგრამის "შემოქმედებითი ევროპა" შესახებ (შეხვედრა გამართეს ლიტვის „შემოქმედებითი ევროპის“ დესკის კულტურის ქვეპროგრამის ხელმძღვანელმა და საქართველოში „შემოქმედებითი ევროპის“ დესკის კულტურის ქვეპროგრამის ხელმძღვანელმა, დამსწრეთა რაოდენობა - 24 ადამიანი); აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროში დაინტერესებულ პირებთან სამუშაო შეხვედრა ლიტვის „შემოქმედებითი ევროპის“ დესკის კულტურის ქვეპროგრამის ხელმძღვანელმა ეგლე დელტუვაიტმა და საქართველოში „შემოქმედებითი ევროპის“ დესკის კულტურის ქვეპროგრამის ხელმძღვანელმა (დამსწრეთა რაოდენობა - 23 ადამიანი); საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრისა და უნგრეთის ელჩის საქართველოში შეხვედრა (მხარეებმა კულტურის სფეროში თანამშრომლობის გაღრმავებისა და ერთობლივი სამომავლო პროექტების შესახებ ისაუბრეს); საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის, მინისტრის მოადგილეს და საქართველოში უკრაინის ელჩის შეხვედრა (მხარეებმა ისაუბრეს კულტურის სფეროში თანამშრომლობის გაღრმავებისა და ერთობლივი პროექტების შესახებ); აღმოსავლეთ პარტნიორობის პროგრამის „კულტურა და კრეატიულობა“ ორგანიზებით საკონსულტაციო შეხვედრები „შემოქმედებითი ევროპის“ შესახებ 8 ორგანიზაციასთან (შეხვედრები გამართეს ესტონეთის „შემოქმედებითი ევროპის“ დესკის კულტურის ქვეპროგრამის ხელმძღვანელმა, აზერბაიჯანის კრეატიული ინიციატივების ცენტრის დირექტორმა და საქართველოში „შემოქმედებითი ევროპის“ დესკის კულტურის ქვეპროგრამის ხელმძღვანელმა); საქართველოში ევროკომისიის განათლების და კულტურის დირექტორატის და განათლების, აუდიოვიზუალური და კულტურის აღმასრულებელი სააგენტოს წარმომადგენლების სამუშაო ვიზიტი (ვიზიტის ფარგლებში მოხდა საქართველოში პროგრამის „შემოქმედებითი ევროპა“ დესკის საქმიანობის ადგილზე გაცნობა. გაიმართა შეხვედრები სამინისტროს ხელმძღვანელობასთან და საქართველოს კულტურის სექტორთან); კულტურის პოლიტიკის დოკუმენტის საბოლოო რედაქციის შემუშავება, რომელიც დასამტკიცებლად გაეგზავნა მთავრობას; კულტურის სტრატეგიის საბოლოო ვერსიის

თარგმნა ინგლისურ ენაზე; შემუშავდა სატენდერო პირობები სტრატეგიის დოკუმენტის გამოსაცემად.

სსიპ ქ. ზუგდიდის შალვა დადიანის სახელობის პროფესიული სახელმწიფო დრამატული თეატრის შენობის ტექნიკური მდგომარეობის დასადგენად საინჟინრო ექსპერტიზა; სსიპ მესხეთის (ახალციხის) პროფესიული სახელმწიფო დრამატული თეატრის შენობის სცენის იატაკის გამოცვლა; სსიპ ვახტანგ ჭაბუკიანის სახელობის თბილისის საბალეტო ხელოვნების სახელმწიფო სასწავლებლის შენობა-ნაგებობის ელ.ენერგიით უსაფრთხო მომარაგებისათვის საჭირო სარემონტო სამუშაოები; სსიპ ქ. თბილისის გიორგი მიქელაძის სახ. თოჯინების პროფესიული სახელმწიფო თეატრის შენობის არქიტექტურულ-კონსტრუქციული პროექტის მომზადება; სსიპ აკაკი წერეთლის სახელმწიფო მუზეუმის საგამოფენო დარბაზის სრული რეაბილიტაცია (შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისათვის ლიფტისა და პანდუსის მოწყობა); სსიპ მიხეილ შენგელიას სახ. ქართული მედიცინის ისტორიის მუზეუმის შენობის ფასადის, შიდა ინტერიერის, საინჟინრო-საკომუნიკაციო სისტემების რეაბილიტაცია.

გაიმართა, მიღებულ იქნა მონაწილეობა საერთაშორისო მუსიკალურ და თეატრალურ ფესტივალებში, პროექტებში, კონკურსებსა და გამოფენებში:

- ✓ გერმანიაში (ქ. ლაიპციგი) თანამედროვე ქართველმა ავტორებმა საერთაშორისო ფესტივალზე - "ლაიპციგის საერთაშორისო წიგნის ბაზრობა";
- ✓ აზერბაიჯანში (ქ. ბაქო) სათავგადასავლო ჟანრის სრულმეტრაჟიანი ფილმის „რობინზონი და ცხრა პარასკევას“ პრემიერა;
- ✓ ესტონეთში (ქ. ტარტუ) ხელოვნების მუზეუმში პროექტი „Aesthetics of repair in contemporary Georgia“ რომელიც მოიცავს თანამედროვე ხელოვანთა გამოფენასა და პერფორმანს;
- ✓ თურქეთში (ქ. ანკარა) პროექტი „საქართველოს თანამედროვე მხატვართა გამოფენა „არტ ანკარა“;
- ✓ მალტაში (ქ. სლიმა) პროექტი „ევროპელი ვირტუოზები“;
- ✓ საფრანგეთში, (ქ. სტრასბურგი), ლიტვასა (ქ. ვილნიუსი) და ირლანდიაში (ქ. დუბლინი) ანსამბლმა „ქართული ხმებმა“;
- ✓ ესპანეთში (ქ. მადრიდი) ვაჟთა ფოლკლორულმა ანსამბლმა „დიოსკურიამ“;
- ✓ გერმანიაში (ქ. ბერლინი) „სახვითი ხელოვნების და დოკუმენტური ფოტოგრაფიის მე-4 ბიენალე“-ში ქართველმა ფოტოგრაფმა;
- ✓ ესპანეთში (ქ. ბარსელონა) კერამიკის საერთაშორისო აკადემიის 47-ე გენერალურ ასამბლეაში ქართველმა ხელოვანმა;
- ✓ გერმანიაში (ქ. ბერლინი) მსოფლიო არქიტექტურის ფესტივალში საქართველოს არქიტექტორთა კავშირმა;
- ✓ ბულგარეთში (ქ. ნესებრი) საერთაშორისო ფოლკლორის ფესტივალში („ნესებრის თანავარსკვლავედი“) წეროვნის ლტოლვილ ბავშვთა ანსამბლმა „ქორულმა“;
- ✓ ესპანეთში (ქ. ბარსელონა) საერთაშორისო ფესტივალში „ლორეტ დე მარი 2016“ ანსამბლმა „გვირილამ“;
- ✓ ინგლისში (ქ. ლონდონი) Saatchi Gallery-ში ბესო უზნაძის ნამუშევრების გამოფენა საერთაშორისო ხელოვნების ბაზრობაზე START 2016;
- ✓ უკრაინაში (ქ. ლვოვი) თავისუფალმა თეატრმა საერთაშორისო ფესტივალში „Золотий Лев 2016“;
- ✓ იტალიაში (ქ. ვატიკანი) და ინგლისში (ქ. ლონდონი) მრავალტომეულის „ქრისტიანობის ისტორია პირველ ათასწლეულში“ მოსამზადებელი სამუშაოების ჩატარება;

- ✓ უკრაინაში (ქ. ოდესა) გამოფენა „ქართული სოფელი ოდესა ბათუმის ფოტოდღეების ფარგლებში“;
- ✓ ესტონეთში (ქ. ტალინი) საავტორო თოჯინების საერთაშორისო ფესტივალში „NUKUKUNST“ ქართველმა ხელოვანმა;
- ✓ ავსტრიაში (ქ. გრაცი) ჯგუფმა Georgian Six „International A Cappelle Festival Graz“-სა და რუმინეთში (ქ. ბუქარესტი) „10th Bucharest International Jazz Festival“;
- ✓ ესტონეთში (ქ. ტალინი) ანსამბლმა „ჩვენებურებმა“ საერთაშორისო ფესტივალში „International Folklore Festival Baltica“;
- ✓ უკრაინაში (ქ. კიევი) ქართველმა მუსიკოსმა კლასიკური მუსიკის კონცერტში;
- ✓ ლიტვაში (ქ. ვილნიუსი) ანსამბლმა „ძირიანმა“ ლიტვის საერთაშორისო ფოლკლორულ ფესტივალზე,
- ✓ სლოვენიაში“ (ქ. ლუბლიანა) „ქართული საბრძოლო ხელოვნების ფედერაციამ „შავფაროსნებმა“ პროექტი „შავფაროსნები სლოვენიაში“.

2.3 პროგრამის დასახელება და პროგრამული კოდი - კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და სამუზეუმო სისტემის სრულყოფა 33 04

ათას ლარებში

პროგრამული კოდი	დასახელება	წლიური სახელმწიფო ბიუჯეტით დამტკიცებული მოცულობა	წლიური სახელმწიფო ბიუჯეტის დაზუსტებული გეგმით გათვალისწინებული მოცულობა	საანგარიშო პერიოდის საკასო შესრულება	საკასო შესრულების % წლიური დაზუსტებულ გეგმასთან მიმართებაში	საკუთარი სახსრებიდან მიმართული თანხები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)
33 04	პროგრამა-კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და სამუზეუმო სისტემის სრულყოფა	16 621.0	17 116.6	6 979.4	40.8 %	2 312.0
33 04 01	ქვეპროგრამა-მუზეუმების ხელშეწყობა	10 090.0	10 430.7	4 964.9	47.6 %	1 987.0
33 04 02	ქვეპროგრამა-კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა	6 531.0	6 685.9	2 014.5	30.1 %	325.0

პროგრამის განმახორციელებელი:

- ✓ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო
- ✓ საქართველოს მუზეუმები
- ✓ სსიპ - საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო

2.1 მუზეუმების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 33 04 01)

დაიწყო მოსამზადებელი სამუშაოები: სსიპ – აკაკი წერეთლის სახელმწიფო მუზეუმის საგამოფენო დარბაზის რეაბილიტაციისთვის; სსიპ – მიხეილ შენგელიას სახელობის ქართული მედიცინის ისტორიის მუზეუმის რეაბილიტაციისთვის (მეორე ეტაპი); სსიპ – ვაჟა-ფშაველას სახლ-მუზეუმის რეაბილიტაციის საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შედგენისა

და ძეგლზე განსაცორციელებელი სამუშაოებისთვის; სამუზეუმო ფასეულობათა რესტავრაცია-კონსერვაციისთვის.

2.2 კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა (პროგრამული კოდი 33 04 02)

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუშების დაცვა და რეაბილიტაცია საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუშების მდგომარეობის შეფასება, რეაბილიტაციის საკვლევი-საპროექტო დოკუმენტაციის მომზადება და კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში იურიდიული მომსახურების უზრუნველყოფა

მომზადდა საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის შემდეგი ძეგლების რეაბილიტაციის საპროექტო და წინასაპროექტო დოკუმენტაცია:

- კასპის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ხოვლე, ივანე ჯავახიშვილის სახლ-მუზეუმის რეაბილიტაციის პროექტი;
- კასპის მუნიციპალიტეტი, გრაკლიანი გორის არქეოლოგიური მუზეუმის პროექტი;
- მარნეულის მუნიციპალიტეტი, სოფ.თაზაქენდი ღვთისმშობლის სახელობის ეკლესიის რეაბილიტაციის პროექტი;
- ქ. ქუთაისი, ხარების ტაძრის მცირე რეაბილიტაციის პროექტი;
- მარნეულის მუნიციპალიტეტი, წმ. გიორგის სახელობის ეკლესიის რეაბილიტაციის პროექტი;
- მცხეთის მუნიციპალიტეტი, სოფ. მამკოდა წმ. გიორგის ეკლესიის გარშემოსავლელის მოწყობის პროექტი;
- სამტრედიის მუნიციპალიტეტი, სოფ. დიდი ჯიხაიში ნ. ნიკოლაძის სახლ-მუზეუმის კომპლექსის გათბობა-გაგრილება-ვენტილაციის პროექტი.
- წალკის მუნიციპალიტეტი, სოფ. თრიალეთი, ლუთერანული ეკლესიის მცირე რეაბილიტაციის პროექტი;
- მესტიის მუნიციპალიტეტი, სვანური კოშკების (7 კოშკი: სოფ. ეცერი-1 კოში, სოფ. ხერხვა-1 კოშკი, სოფ. ლუჰა-5 კოშკი) რეაბილიტაციის პროექტი;
- თიანეთის მუნიციპალიტეტი, ტოლაანთსოფელი (სოფ. ტოლა), სკოლის რეაბილიტაციის პროექტი;
- თიანეთის მუნიციპალიტეტი, მირზა გელოვანის სახლ-მუზეუმის ინფრასტრუქტურის მოწყობის პროექტი;
- კასპის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ერთაწმინადა, ღვთისმშობლის სახელობის ეკლესიის აღდგენის პროექტი;
- ზესტაფონის მუნიციპალიტეტი, შორაპნის ციხე-სიმაგრის გადაუდებელი სამუშაოების პროექტი.

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუშების რეაბილიტაციის საპროექტო დოკუმენტაციის მომზადების მიმართულებით გაფორმდა ხელშეკრულებები შემდეგი ძეგლების რეაბილიტაციის/კონსერვაციის საპროექტო დოკუმენტაციის მომზადების მიზნით:

- ქ. თბილისი, შ. რუსთაველის გამზ. #16-შიმდებარე შენობის („ოფიცერთასახლის“) სარდაფში არსებული კირილე ზდანევიჩის მიერ შესრულებული კედლის მოხატულობის წინასაპროექტო შეფასება და საპროექტო დოკუმენტაციის მომზადება;

- ახმეტის მუნიციპალიტეტი, ალავერდის წმ. გიორგის სახელობის ტაძრის სამხრეთი მკლავის XV-XVII საუკუნეების კედლის მხატვრობის საკონსერვაციო სამუშაოების საპროექტო დოკუმენტაციის მომზადება.

გამოცხადდა ელექტრონული ტენდერი/კონკურსი შემდეგი ძეგლების საკონსერვაციო-საპროექტო/წინასაპროექტო დოკუმენტაციის მომზადების მიზნით:

- ავრანლოსა (წალკის მუნიციპალიტეტი) და სამშვილდის (თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტი) ნაქალაქარის კომპლექსური ძეგლების კვლევის პირველი ეტაპი;
- სარეაბილიტაციო ობიექტების საინჟინრო-გეოდეზიური და გეოლოგიური კვლევების საპროექტო დოკუმენტაციის მომზადება:
- ✓ კასპის მუნიციპალიტეტი, გრაკლიანი გორის არქეოლოგიური მუზეუმი;
- ✓ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტი აჭის ტაძარი და გალავანი;
- ✓ ქ.ქუთაისში მწვანეყვავილას მთავარანგელოზთა ეკლესია;
- ✓ ქ. თბილისში თხინვალას წმ. გიორგის სახელობის ეკლესია;
- ✓ მცხეთის მუნიციპალიტეტი არმაზისხევის საექსპოზიციო დარბაზი;
- ✓ კასპის მუნიციპალიტეტი, სოფ. კავთისხევის ხვედრელიანთ უბანი, გიორგი შატბერაშვილის საცხოვრებელი სახლი;

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუშების რესტავრაცია-რეაბილიტაცია, ობიექტების არქეოლოგიური შესწავლა-კონსერვაცია და კულტურული მემკვიდრეობის კედლის მხატვრობის კონსერვაცია

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუშების რესტავრაცია-რეაბილიტაციის მიმართულებით გაფორმდა ხელშეკრულებები შემდეგი ძეგლების რესტავრაცია-რეაბილიტაციის, კონსერვაციისა და არქეოლოგიური შესწავლის მიზნით:

- თიანეთის მუნიციპალიტეტი, მირზა გელოვანის სახლ-მუზეუმის სარესტავრაციო სამუშაოები (II ეტაპი);
- ქ. მცხეთა, მცირე ჯვრის ტაძრის ქვის საკონსერვაციო სამუშაოები(I ეტაპი)
- ქ.თბილისი, მეტეხის ღვთისმშობლის ტაძრის (სამხრეთ და აღმოსავლეთ ფასადი) სარეაბილიტაციო სამუშაოები (III ეტაპი);
- დუშეთის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ჩარგალი, ვაჟა-ფშაველას სახლ-მუზეუმის რეაბილიტაციის და
- ეზოს კეთილმოწყობის სამუშაოები;
- გორის მუნიციპალიტეტი, ატენის სიონის ქვის კონსერვაცია;
- მესტიის მუნიციპალიტეტი, ზემო სვანეთში მდებარე კომკისა და მაჩუბების სარეაბილიტაციო სამუშაოები;
- წყალტუბოს მუნიციპალიტეტი, გეგუთის კომპლექსის არქეოლოგია, გამოვლენილი ნაშთების კონსერვაცია და საიტის მოწყობა;
- ქ.მცხეთა, არმაზისხევის პიტიახშების რეზიდენციის არქეოლოგია;

- ყვარლის მუნიციპალიტეტი, დოლოჭოპის არქეოლოგია (II ეტაპი);
- ქ.მცხეთა, ბაგინეთის არგეოლოგია;
- კასპის მუნიციპალიტეტი, გრაკლიანი გორის არქეოლოგია;
- ქ. მცხეთა, ბებრისციხის სარეაბილიტაციო სამუშაოების IV ეტაპი;
- ახალციხის მუნიციპალიტეტი, თისელის გუმბათიანი ეკლესიის სარეაბილიტაციო სამუშაოები;
- დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტი, „დიდნაურის“ ნაქალაქარის არქეოლოგია;
- გორის მუნიციპალიტეტი, გუდაბერტყას არქეოლოგია;
- სენაკის მუნიციპალიტეტი, ნოქალაქევის ნაქალაქარის არქეოლოგია;

გამოცხადდა ელექტრონული ტენდერი შემდეგი ძეგლების ძეგლების რესტავრაცია-რეაბილიტაციის, კონსერვაციისა და არქეოლოგიური შესწავლის მიზნით:

- საგარეჯოს მუნიციპალიტეტი, უჯარმის ჯვარპატიოსანის ეკლესიის სარეაბილიტაციო სამუშაოები (I ეტაპი);
- ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ზემო მსხალგორის წმ. გიორგის სახელობის კომპლექსის და მის სამხრეთ-დასავლეთით მდებარე სავარაუდო ნამოსახლარის ტერიტორიის არქეოლოგია;
- ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტი, სოფ. თხილნარის, სარფის და სკურდიდის არქეოლოგია;
- მარტვილის მუნიციპალიტეტი, ხუნწის ციხის ტერიტორიის არქეოლოგია;
- გურჯაანის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ზიარის (ადგილი “ქოდალო”) ტერიტორიის არქეოლოგია;
- ხვამლის მთის ტერიტორიის არქეოლოგია;
- მესტიის მუნიციპალიტეტი, სოფელი ლენჯერი, კახაბერ გულედანის კომპლექსის სარეაბილიტაციო სამუშაოები;

კულტურული მემკვიდრეობის კოდექსი

„კულტურული მემკვიდრეობის კოდექსის“ შემუშავების პროცესში შეიქმნა კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში მოქმედი საკანონმდებლო აქტების ერთიანი კოდიფიცირებული დოკუმენტი. კოდექსის პროექტის განხილვის მიზნით, სააგენტოს ცალკეულ სამსახურებთან გაიმართა არაერთი სამუშაო შეხვედრა, რომლის ფარგლებშიც განხილული და შეჯერებული იქნა ცალკეული მარეგულირებელი ნორმები, კერძოდ: კოდექსით გათვალისწინებული ტერმინთა განმარტებები, დამცავი ზონების დადგენის წესები და მექანიზმები, არამატერიული მემკვიდრეობის, მსოფლიო მემკვიდრეობისა და კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში პროფესიული რეგულირების საკითხები. შეხვედრაზე გამოთქმული შენიშვნებისა და წინადადებების საფუძველზე, დასრულებულია კოდექსის შემდეგ შემადგენელ თავებზე მუშაობა, ესენია: ტერმინთა განმარტება,

არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობა, მსოფლიო-მემკვიდრეობა, სამუზეუმო სისტემა და კულტურული ფასეულობები

UNESCO - ს კონვენციების ინპლემენტაცია და საერთაშორისო ურთიერთობების განვითარება

მსოფლიო არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის კონვენციის იმპლემენტაცია:

1. მომზადდა და გამოიცა საინფორმაციო ილუსტრირებული ბროშურა „არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის გზამკვლევი“- რომელშიც მოკლედ არის აღწერილი 2003 წლის იუნესკო კონვენციის მიზნები, მისი არსი, საქართველოში კონვენციის განხორციელების პროცესი და საქართველოში სტატუსის მქონე აკმ-ს ელემენტები;
2. 2016 წლის ნოემბერში იუნესკოს არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის სახელმწიფოთაშორისი კომიტეტი განიხილავს საქართველოს მიერ 2015 წლის მარტში წარდგენილ აკმ-ს ელემენტს „ქართული ამბანის სამი სახეობის ცოცხალი კულტურა“. აღნიშნული განხილვის წინმსწრებად, სათანადო საინფორმაციო ფონის შესაქმნელად, და ნომინაციის საერთაშორისო მხარდაჭერის მოსაპოვებლად, სამსახური ამზადებს საილუსტრაციო ბროშურას;
3. გაიმართა კონსულტაციები გერმანელთა სათვისტომოს ხელმძღვანელთან ბატონ ჰარე აუსტთან საქართველოში გერმანული არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუშების შესაძლო მოძიების თაობაზე, მათი ინვენტარიზაციის შესაძლებლობებზე;
4. საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო განაგრძობს სამუშაო-საინფორმაციო ტიპის შეხვედრებს, რომელიც ეხება საქართველოში იუნესკოს 2003 წლის კონვენციის „არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის შესახებ“ განხორციელების საკითხებს. სწორედ, ამ მიზანს ემსახურებოდა საქართველოს ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის უნივერსიტეტის (30 მარტი), საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის (15 მარტი) და ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის (18 მარტი) სტუდენტებისა და პროფესორ-მასწავლებლებისთვის ჩატარებული შეხვედრები, სადაც დამსწრე საზოგადოებას მიეწოდა ინფორმაცია აკმ-ს რაობის, მისი მნიშვნელობის, დაცვის, პოპულარიზაციისა და ეკონომიკური პოტენციალის გამოყენების შესახებ;
5. 19 აპრილს, ბულგარეთის ქალაქ სოფიაში, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულმა სააგენტომ სრულყოფილებიანი წევრის სტატუსით მონაწილეობა მიიღო იუნესკოს არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის ცენტრის საანგარიშო კონფერენციაში. 10 ქვეყნის წარმომადგენელმა - რომლებიც აღნიშნული ცენტრის წევრ-ქვეყნებად გვევლინებიან - და იუნესკოს არამატერიალური მემკვიდრეობის რეგიონალურმა კოორდინატორმა, განიხილეს ახალი წევრის - მოლდოვეთის მიღების საკითხი, დაამტკიცეს ცენტრის განახლებული წესდება და დირექტორატის შემადგენლობა;
6. მომზადდა და გამოიცა - ყოველწლიური ბროშურა „არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ქომაგი“;

7. მიმდინარე წელს უკვე მეოთხედ ჩატარდა უფროსკლასელთა კონკურსი სახელწოდებით „არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ქომაგი“, რომელსაც საფუძველი 2012 წელს ჩაეყარა. წლებანდელი საკონკურსო თემა გახლდათ „ზღაპრები და ლეგენდები ბებიას სკივრიდან“, რომელშიც 89 საჯარო და კერძო სკოლის 400-მდე მოსწავლემ მიიღო მონაწილეობა. წლებანდელ კონკურსში პარტნიორობა გაგვიწია საქართველოს შოთა რუსთაველის ლიტერატურის ინსტიტუტის ფოლკლორის განყოფილებამ და სწორედ მათი დახმარებით 28 გამარჯვებული ნამუშევარი იქნა გამოვლენილი.
8. საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო წელს პირველად გახდა თანაორგანიზატორი სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ დაფუძნებული „ვეფხისტყაოსნის“ ზეპირად მცოდნეთა კონკურსისა, რომელიც ა/წ 22-23 ივნისს ახალციხეში გაიმართა. მასში მონაწილეობა მიიღო საქართველოს სხვადასხვა კუთხის ცხრა წარმომადგენელმა. ძალზედ მნიშვნელოვანია, რომ მიმდინარე კონკურსის ფარგლებში წარმართა ნოდარ ბეგიაშვილის პროექტი „ვასურათებთ და ვაცოცხლებთ ვეფხისტყაოსანს“, რომელშიც ჩართულნი იყვნენ ასპინძის მუნიციპალიტეტის სოფელ რუსთავის, ადიგენის მუნიციპალიტეტის სოფელ არლისა და უდეს მოსწავლეები.

გერმანიის არქეოლოგიის ინსტიტუტთან თანამშრომლობით არქეოლოგიური კვლევა და ისტორიული ქალაქების მართვის ინსტრუმენტების შემუშავება

2016 წლის 24-27 თებერვალს საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს დახმარებით საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის სამუშაო ჯგუფის მიერ განხორციელდა სამუშაო ვიზიტი პრუსიის კულტურული მემკვიდრეობის ფონდში; გერმანიის არქეოლოგიის ინსტიტუტის ევრაზიის განყოფილებაში, საგარეო საქმეთა სამინისტროსა და გერმანიის კანცლერის კანცელარიაში. მისიის უმთავრესი მიზანი იყო გერმანიის ფედერაციულ რეპუბლიკასთან კულტურული მემკვიდრეობის დაცვისა და შესწავლის სფეროში თანამშრომლობის შემდგომი გაღრმავების პერსპექტივების დასახვა. მათ შორის ქუთაისის უძველესი კულტურული ლანდშაფტის ზოგადსაკაცობრიო ღირებულების თვალსაზრისით შესაძლებლობების შეფასების მიმართულებით, 2017 წელს საქართველოში დაგეგმილი გერმანული კოლონიალური კულტურის ორასწლიანი იუბილეს აღნიშვნის მიმართულებით და სხვა.

UNESCO -ს მიერ მოთხოვნილი ღონისძიებები:

მსოფლიო მემკვიდრეობის 39-ე კომიტეტის გადაწყვეტილების შესაბამისად საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულმა სააგენტომ მოამზადა და მსოფლიო მემკვიდრეობის ცენტრს გაუგზავნა მსოფლიო მემკვიდრეობის საფრთხის ქვეშ მყოფი ძეგლების – მცხეთის ისტორიული ძეგლების და ბაგრატის საკათედრო ტაძრის და გელათის მონასტრის საკონსერვაციო მდგომარეობის ამსახველი ანგარიშები და მდგომარეობის გაუმჯობესების მიმართულებით განხორციელებული ქმედებების შესახებ ამსახველი ანგარიში.

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს მოწვევით და მსოფლიო ბანკის მხარდაჭერით საქართველოში მ.წ. 28 თებერვლიდან 5 მარტამდე სამუშაო მისიით იმყოფებოდა UNESCO-ს მსოფლიო მემკვიდრეობის ცენტრის წარმომადგენლობითი ექსპერტთა ჯგუფი. მისიის მიზანი იყო მსოფლიო მემკვიდრეობის საფრთხის ქვეშ მყოფი მცხეთის ისტორიული ძეგლების მდგომარეობის გამოსასწორებლად ამაჟამად მიმდინარე ქ. მცხეთის ქალაქმშენებლობითი დოკუმენტაციის პროექტის გაცნობა და შესაბამისი რეკომენდაციების მომზადება. ასევე, თსუ-ს პირველ კორპუსში 2016 წლის 2 მარტს, იუნესკოს ექსპერტებმა გამართეს საჯარო ლექცია თემაზე - „თანამედროვე ქალაქის დაგეგმარების მიდგომები ისტორიული ურბანული ლანდშაფტის კონტექსტში“. საჯარო ლექციის მიზანი იყო წარმატებული მაგალითების მეშვეობით ახალგარდა თაობასა და

დარგში მომუშავე სპეციალისტებისათვის გაეცნო ისტორიული მემკვიდრეობის დაცვისა და განვითარების ძირითადი პრინციპები და მიდგომები.

ევროკავშირისა და ევროპის საბჭოს ერთობლივი პროექტის „თემის მიერ მართული ურბანული სტრატეგიები ისტორიულ ქალაქებში“ (COMUS)-ის ფარგლებში ეროვნული სააგენტო საანგარიშო პერიოდში აქტიურად არის ჩართული და ხელს უწყობს დუშეთსა და ჭიათურაში მიმდინარე სამუშაო შეხვედრების მომზადებასა და უშუალოდ იღებს მონაწილეობას პროექტის სამუშაო შეხვედრებში.

2016 წლის 1-2 ივნისს საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოში გაიმართა სამშენებლო ქიმიის გერმანული კომპანიის „MC Bauchemie“-ის პრეზენტაცია/ვორქშოფი დარგში მომუშავე პროფესიონალებისათვის. პრეზენტაცია შეეხებოდა ისტორიული ძეგლების რეაბილიტაციის და გამაგრების ახალ მეთოდებს, კონსტრუქციის ჰიდროიზოლაციის აღდგენას ჰორიზონტალური ბარიერების მეშვეობით. 2 ივნისს ჩატარდა პრაქტიკული ვორქშოფი გრაკლიანის გორაზე. 2016 წლის 15 ივნისს საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოში გაიმართა საჯარო ლექცია თემაზე: მემკვიდრეობის დაცვის საინჟინრო მიდგომები: სტრუქტურული ინჟინერიის პერსპექტივები. ლექცია წაიკითხა ამერიკელმა პროფესორმა პროფესიონალმა ინჟინერმა- ბატონმა ედმუნდ მეადემ. ედმუნდ მეადეს ვიზიტი საქართველოში ორგანიზებული იყო კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოსა და არასამთავრობო ორგანიზაციის - „საქართველოს ამერიკელი მეგობრები“-ს საკონსულტაციო-საინჟინრო კომპანიის მიერ.

2016 წლის 16 ივნისს საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის მოადგილემ და სააგენტოს თანამშრომლებმა სამუშაო შეხვედრა გამართეს იუნესკოს მსოფლიო მემკვიდრეობის ცენტრის დირექტორთან და იკომოსის აღმასრულებელ პირებთან. სამუშაო შეხვედრის მიზანი იყო მსოფლიო მემკვიდრეობის კომიტეტის მე-40 სესიაზე დაგეგმილი „საფრთხის ქვეშ მყოფი მცხეთის მსოფლიო მემკვიდრეობის ძეგლი“-ს შესახებ მომზადებული გადაწყვეტილების პროექტის განხილვა და პოზიციების შეჯერება.

ენგურჰესის ინდუსტრიული მემკვიდრეობის ძეგლის ინფრასტრუქტურის განვითარების სტრატეგიული გეგმის მომზადება.

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს მიერ ესტონელი დარგში წამყვანი ექსპერტების ჩართულობით საანგარიშო პერიოდში დაიწყო ენგურჰესის ინდუსტრიული მემკვიდრეობის ძეგლის (ეროვნული კატეგორიის ძეგლი) მიმდებარედ ინფრასტრუქტურის განვითარების სტრატეგიული გეგმის მომზადება.

ვარძის კლდეში ნაკვეთი კომპლექსის გადარჩენის გეგმა - მულტიდისციპლინარული კომპლექსური კვლევებისა და შესაბამისი ფიზიკური სამუშაოების განხორციელება.

2016 წელს საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს მიერ გრძელდება ვარძის კლდეში ნაკვეთი კომპლექსის გადარჩენის გეგმის მესამე ეტაპის - მულტიდისციპლინარული კომპლექსური კვლევებისა და შესაბამისი ფიზიკური სამუშაოების განხორციელება. კერძოდ, საანგარიშო პერიოდში განხორციელდა: ვარძის კლდეში ნაკვეთი კომპლექსის მდგომარეობის მონიტორინგის სისტემის სრულყოფისათვის, ადგილზე დამონტაჟებული რადარის სისტემის გაძლიერება გარე ინსტალაციის მაღალი რეზოლუციის კამერითა და მონაცემთა დაგროვების მოდულით. პროექტის მეთოდოლოგიური ხელმძღვანელის, იუნესკოს ექსპერტის, პროფესორ კლაუდიო მარგოტინის მიერ შემუშავებული გეგმა-გრაფიკის შესაბამისად, დაიწყო ვარძის კლდეში ნაკვეთი კომპლექსის გადაუდებელი არეალების საკონსერვაციო გეგმის მომზადება საკონსერვაციოდ შესაბამისი მოწყვლადი არეალების იდენტიფიცირება.

საერთაშორისო კონფერენცია - „ტაოკლარჯეთის კულტურული მემკვიდრეობა“

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოსა და ოქფორდის ბიზანტიური კვლევების ცენტრს შორის თანამშრომლობის ფარგლებში 2016 წლის 17-18 ივნისს გაიმართა პირველი საერთაშორისო კონფერენცია ოქსფორდის უნივერსიტეტში, რომელიც მიემდვნა ტაოკლარჯეთის კულტურულ მემკვიდრეობას. კონფერენციზე ქართველი და ბრიტანელ სპეციალისტებთან ერთად მონაწილეობას იღებენ თურქი მეცნიერები, რაც უზრუნველყოფს ჩვენს ქვეყნებს შორის უკვე არსებული თანამშრომლობის გაღრმავებას და ხელს უწყობს ჩვენი საერთო მემკვიდრეობის სათანადო მოვლა-პატრონობას. 2016 წლის 20 ივნისს სააგენტოს თანამშრომლებმა სამუშაო შეხვედრა გამართეს „ENGLISH HERITAGE“-ს აღმასრულებელ პირებთან. ასევე ესწრებოდა გაერთიანებულ სამეფოში საქართველოს სრულუფლებიანი ელჩი, ქალბატონი თამარ ბერუჩაშვილი. სამუშაო შეხვედრის მიზანი იყო კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სფეროში ჩვენს ქვეყნებში არსებული სისტემების შესახებ გამოცდილების გაზიარება და თანამშრომლობის სამომავლო პერსპექტივების დასახვა.

რეგიონული სასწავლო ცენტრის ჩამოყალიბების და საფუძვლის მომზადება განვითარება იკრომთან და იუნესკოსთან ერთად

საქართველოში კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში განათლებისა და პროფესიული განვითარების შესაძლებლობების ხელშეწყობის მიზნით მულტიდისციპლინარული პლატფორმის დასაანერგად, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ეროვნულ სააგენტოსა „კულტურის ძეგლთა დაცვისა და რესტავრაციის კვლევის საერთაშორისო ცენტრს“ (ICCROM) შორის მრავალწლიანი ხელშეკრულების ფარგლებში, 2016 წლის 20–25 იანვარს განხორციელდა ICCROM-ის ექსპერტის, ვერნელ შმიდტის სამუშაო ვიზიტი საქართველოში, რომლის მიზანიც იყო შეეფასებინა საქართველოში კედლის მხატვრობის საკონსერვაციო მეთოდოლოგია და მიდგომები, რაც საფუძვლად დაედო დარგის გაუმჯობესებისათვის იკრომის მიერ მომზადებულ რეკომენდაციებს.

კულტურული მემკვიდრეობის თვალსაზრისით ღირებული ობიექტების ინვენტარიზაცია და კულტურული მემკვიდრეობის მონაცემთა ერთიანი საინფორმაციო ბაზის შექმნა და განვითარება

2017 წელს დაგეგმილი ქართულ-გერმანული მეგობრობის საიუბილეო თარიღის აღნიშვნის წინმსწრებად, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს მიერ, სამხრეთ კავკასიაში გერმანული მემკვიდრეობის დაცვის კავშირთან თანამშრომლობით მიმდინარე წელს გრძელდება საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული გერმანული მემკვიდრეობის მრავალფეროვანი მემკვიდრეობის, კერძოდ, გერმანული კოლონიების ისტორიული დასახლებების, მათი ურბანული ქსოვილის, საკულტო და საერო, მათ შორის საზოგადოებრივი, ინდუსტრიული თუ საცხოვრებელი არქიტექტურის უნიკალური ნიმუშების ინვენტარიზაციის მეორე ეტაპი.

საქართველოს საპატრიარქოსთან თანამშრომლობის ფარგლებში დაწყებულ პროექტებზე - "ქალები ქრისტიანული საქართველოს ისტორიაში" და "მოციქულთა სწორი წმინდა ნინო" ფარგლებში, განხორციელდა ფოტოფიქსაცია შემდეგ ძეგლებზე: არმაზი; არმაზციხე-ბაგინეთი; ახატანი; ბოდბე; გარეჯა; ზედაზენი; კალუბნის წმ. გიორგი; მუხრანი; მცხეთა; ნინოწმინდა; ნიჩბისი - აკაკების ნიში; ნიჩბისი - სასხორის კვირაცხოველი; სამთავრო; სვეტიცხოველი; სხალტა; შიომღვიმე; წილკანი; თბილისის სიონში წმ. ნინოს ჯვარის ფოტოფიქსაცია. პროექტის ფარგლებში გროვდება მასალა წიგნის გამოცემისთვის.

განხორციელდა კულტურული;ი მემკვიდრეობის თვალსაზრისით ღირებული ობიექტების ინვენტარიზაცია/რეინვენტარიზაცია ზესტაფონისა და ჭიათურის მუნიციპალიტეტებში.

კულტურული მემკვიდრეობის გეოსაინფორმაციო პორტალი და მონაცემთა ბაზა

კულტურული მემკვიდრეობის გეოსაინფორმაციო პორტალი და მონაცემთა ბაზა ვითარდება საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოსა და ნორვეგიის კულტურული მემკვიდრეობის დირექტორატს შორის დადებული მრავალწლიანი საგრანტო შეთანხმების საფუძველზე. პროექტის ამ ეტაპზე დაგეგმილი ერთერთი პრიორიტეტული მიმართულებაა საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს თანამშრომლების ტრენინგები გის-ის მიმართულებით.

- პროექტის - "საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის მონაცემთა მართვის გეოსაინფორმაციო სისტემის და გის პორტალის შექმნა", ფარგლებში გის პორტალსა და კულტურული მემკვიდრეობის არქივის ბაზას შორის თითოეული ობიექტის დონეზე კავშირების დამყარების მიზნით, გაფორმდა ხელშეკრულება ოპერატორების მომსახურების შესყიდვის თაობაზე.
- საანგარიშო პერიოდში, პროექტის მიმდინარეობს სააგენტოში არსებული მონაცემების "გის" ბაზაში შეყვანა, რედაქტირება, არქივის ბაზასთან დაკავშირება. კერძოდ: არქივის ბაზიდან ძეგლის/ობიექტის "გის" ბაზაში დარეგისტრირება, რუკაზე დამატება და მათ შორის კავშირის დამყარება და ინტეგრირებული საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების შედარება არქივში არსებულ მასალასთან და მათთან უშუალო დაკავშირება.
- მიმდინარე წლის 18 აპრილს სააგენტოს მიერ ძეგლის დღის აღსანიშნავად გამართული გამოფენისთვის შერჩეული და საგამოფენოდ მომზადებულ იქნა სააგენტოს კულტურული მემკვიდრეობის საცავში დაცული 1918-1990 წწ შესრულებული 50-მდე ნამუშევარი.

მუზეუმ-ნაკრძალები და სამუზეუმო ექსპოზიციები

- მომზადდა ახალი, განახლებული, საინფორმაციო ფლაერი სააგენტოს მუზეუმებსა და მუზეუმ-ნაკრძალებზე ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე. განახლებული ტექსტებითა და ფოტომასალით;
- მიმდინარეობს დიდი მცხეთის არქეოლოგიური სახელმწიფო მუზეუმ-ნაკრძალის ძვირფასი ლითონების კოლექციის დროებითი გამოფენის მოსამზადებელი სამუშაოები, რომელიც საქართველოს ეროვნულ მუზეუმში გაიმართება;
- მიმდინარეობს 2016 წლის პროგრამით გათვალისწინებულ შემდეგ პუბლიკაციებზე მასალების მოძიება, კლასიფიკაცია და მოსამზადებელი სამუშაოები: საკონფერენციო კრებული „მუზეუმი და კულტურული მემკვიდრეობა III“, მცხეთის არქეოლოგიური მუზეუმის კოლექციების კატალოგი და ბორჯომისა და ლიკანის საიმპერატორო კოლექციის ალბომი;

მუზეუმებში/მუზეუმ-ნაკრძალებში გადაუდებელი სარეაბილიტაციო და სამუშაოები და ინფრასტრუქტურის მოწყობა

- დასრულდა უფლისციხის ისტორიულ-არქიტექტურული მუზეუმ-ნაკრძალის სამუზეუმო შენობის სარემონტო-სარეაბილიტაციო სამუშაოები;

- მიმდინარეობს გრემის მუზეუმის სამუზეუმო შენობის მცირე სარემონტო-სარეაბილიტაციო სამუშაოები;

სამეცნიერო კონფერენცია – „მუზეუმი და კულტურული მემკვიდრეობა III“.

2016 წლის 19-20-21 მაისს ჩატარდა საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს მიერ ინიცირებული და ორგანიზებული, რიგით III სამეცნიერო კონფერენცია „მუზეუმი და კულტურული მემკვიდრეობა“.

მუზეუმების დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები

მუზეუმის დღე (18 მაისი) და „ღამე მუზეუმში“ (21 მაისი) სააგენტოს მუზეუმებსა და მუზეუმ-ნაკრძალებში 18 მაისს დაიწყო და 21 მაისს „ღამე მუზეუმებში“ აქციით დასრულდა მუზეუმის საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები:

ნიკო ფიროსმანაშვილის სახელმწიფო მუზეუმი - მოეწყო პრეზენტაცია ფიროსმანის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ. პატარა სტუმრებისთვის გაიმართა შემეცნებით-გასართობი პროგრამა „იპოვე შენი ფიროსმანი“.

გრემის მუზეუმი - „აბრეშუმის გზა და გრემ-ქალაქი“, „კახეთის მეფეები“ - ეს იყო თემები პრეზენტაციისა, რომელიც საჯარო სკოლის მოსწავლეებისათვის ჩატარდა. მოეწყო ვიქტორინა-კონკურსი. გაიმართა პოეზიის საღამო.

ქუთაისის ისტორიულ-არქიტექტურული მუზეუმ-ნაკრძალი - ქართველი ექიმისა და საზოგადო მოღვაწის დ. ნაზარიშვილის სახლში, XIX საუკუნის სალონური ცხოვრება გაცოცხლდა.

ექვთიმე თაყაიშვილის სახელობის გურიის მხარის არქეოლოგიური მუზეუმ-ნაკრძალი - ტრადიციული ოდა-სახლის გარემოში XIX საუკუნის გურული ყოფა - გურიის მხარისთვის დამახასიათებელი ჩაცმულობით, გურული კრიმანჭულის ფონზე გაცოცხლდა. ასევე მოეწყო კოლეჯი „ჰორიზონტის“ უნარშეზღუდული მოსწავლეების მიერ გაკეთებული თექისა და მინანქრის ნიმუშების გამოფენა-გაყიდვა. ღონისძიება მუსიკალურად გააფორმა ანსამბლმა „ვახტანგურმა“.

სტეფანწმინდის ისტორიული მუზეუმი - მუზეუმის თანამშრომლებისა და სკოლის მოსწავლეების თანამონაწილეობით გაცოცხლდა ხევის ყოფისთვის დამახასიათებელი ყოფა: „ქორწილის“, „კერიაზე შემოტარების“, „ძმად გაფიცვის“, „მეჯვარის მიერ პატარძლის წყაროზე წაყვანისა“. ვიზიტორებისთვის მოეწყო მოხეური სამზარეულო. ღონისძიება მუსიკალურად გააფორმა მოსწავლეთა სახლის ანსამბლმა.

უფლისციხის ისტორიულ-არქიტექტურული მუზეუმ-ნაკრძალი - გორის თეატრის მსახიობებმა უფლისციხეზე ლეგენდები და თქმულებები თეატრალიზებული ფორმით გააცოცხლეს. მოეწყო კოსტუმირებული პერფორმანსი „ანტიკურ თეატრონში“, ღამის ტური ჩირაღდნებით, გამოიფინა მოქანდაკე ქეთი მელქაძის და თვითნასწავლი მხატვრის რეზო მექვაბიშვილის ნამუშევრები, მუზეუმის ახალგაზრდა მეგობრების მონაწილეობით გაიმართა პოეზიის საღამო, რომელიც მუსიკალურად გააფორმეს ფოლკლორულმა ანსამბლებმა.

პარმენ ზაქარაიას სახ. ნოქალაქევის არქიტექტურულ-არქეოლოგიური მუზეუმ-ნაკრძალი - ღონისძიების უმნიშვნელოვანესი ნაწილი იყო საბავშვო არქეოლოგიის პრეზენტაცია. საჯარო სკოლების მოსწავლეებმა აქტიური მონაწილეობა მიიღეს არქეოლოგიურ გათხრებში. მოხდა სამარხთა პრეპარაცია. მოსწავლეებმა იმსჯელეს მოპოვებული ნივთების დანიშნულებაზე, შეავსეს საველე დღიურები. დასასრულს გათხრების მონაწილეებს გადაეცათ „ნორჩი არქეოლოგის“ სერთიფიკატი.

ბორჯომის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში გორის უნივერსიტეტის სტუდენტებმა და ბორჯომის საჯარო სკოლის მოსწავლეებმა წარმოადგინეს პრეზენტაცია თემებზე: „ავალიშვილები და ბორჯომი“, „ბორჯომის წყლის ისტორია“. მოეწყო დოკუმენტური ფილმების „ლიხს იქით და ლიხს აქეთ“ და „ძველი ბორჯომის გაცოცხლება“ ჩვენება.

დიდი ლიახვის ხეობის სახელმწიფო მუზეუმ-ნაკრძალში შეკრებილ საზოგადოებას ღია ცის ქვეშ, დიდ ეკრანზე ოკუპირებულ ტერიტორიაზე არსებული კულტურული მემკვიდრეობის

ძეგლებისა და ყოფაცხოვრების ამსახველი ფოტო-კადრები წარუდგინეს. მოწვეულ სტუმრებს სამსჯელო თემად შიდა ქართლში თავდაცვითი ნაგებობები ღიახვის ხეობაში არსებული ძეგლების მაგალითზე წარუდგინეს. მუსიკალური სკოლის მოსწავლეებმა და მუზეუმ-ნაკრძალთან არსებულმა ფოლკლორულმა ანსამბლმა „ვერხვები“ სადამო მუსიკალურად გააფორმეს.

კულტურული მემკვიდრეობის პოპულარიზაცია, გამოცემები:

- გამოიცა საანგარიშო კრებული - „კულტურული მემკვიდრეობა 2014-2015“;
- მიმდინარეობს მუშაობა ჟურნალის “ძველი ხელოვნება დღეს” მე-7 ნომერზე;
- მიმდინარეობს მუშაობა ალბომზე „ჯავახეთი“;
- მიმდინარეობს მუშაობა მარი-კლოდ ბერდუკუს რედაქტორობით გამოცემული ნაშრომის “კონსერვაცია არქეოლოგიაში (არქეოლოგიური ნიმუშების კონსერვაციისა და რესტავრაციის მეთოდები და პრაქტიკული გამოცდილება)” ქართულ გამოცემაზე;

საგანმანათლებლო პროგრამები:

- ნოქლაქევის არქიტექტურულ-არქეოლოგიური მუზეუმ-ნაკრძალში გაიხსნა საგანმანათლებლო პროგრამა „საბავშვო არქეოლოგია“;
- გრძელდება პროექტი - `კახეთის მხარის მოსწავლეები – კულტურული მემკვიდრეობის დესპანები~. პროექტის ფარგლებში შეხვედრები ჩატარდა ყვარლის, ლაგოდეხის, ახმეტის და დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტების, პანკისის ხეობის საჯარო სკოლებში;

კულტურულ მემკვიდრეობაზე მონიტორინგი, მედიამონიტორინგი, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული ღონისძიებები და საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში განსახორციელებელი ღონისძიებები ქვეყნის ფარგლებს გარეთ:

2015 წლის დეკემბერში საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს ორგანიზებით საქართველოში ჩატარებული კვიპროსზე წლების განმავლობაში მიმდინარე არქეოლოგიური გათხრების შედეგად აღმოჩენილი მასალის რეტროსპექტიული გამოფენის კვიპროსის ნიქოზიის მუზეუმში დასაბრუნებლად, 2016 წლის იანვარში ეროვნულმა სააგენტომ განახორციელა სამუზეუმო ექსპონატების გადაადგილებისათვის დადგენილი სპეციალური საერთაშორისო რეჟიმების შესაბამისი კომპლექსური ღონისძიებები. აღნიშნული ღონისძიების ფარგლებში ასევე განხორციელდა კვიპროსის რესპუბლიკაში ქართული ისტორიული კერების გამოსავლენად სამომავლოდ განსაზღვრული ქმედებების კვიპროსის სიძველეთა დეპარტამენტთან შეჯერება.

2016 წლის 2-3 მარტს საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს დელეგაციის შემადგენლობაში საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულმა სააგენტომ განახორციელა ოფიციალური ვიზიტი თურქეთის კულტურისა და ტურიზმის სამინისტროში საქართველოსა და თურქეთის რესპუბლიკას შორის თანამშრომლობის გაღრმავების პერსპექტივების განსახილველად. სამუშაო ვიზიტის ფარგლებში განხილული თემებიდან ერთერთ პრიორიტულ მიმართულებას წარმოადგენდა კულტურული მემკვიდრეობის საკითხები. სამუშაო ვიზიტის შედეგად, შემუშავდა ორ ქვეყანას შორის კულტურის სფეროში თანამშრომლობის ხელშეკრულება, მათ შორის კულტურული მემკვიდრეობის მიმართულებით, სადაც განისაზღვრა მხარეთა ვალდებულებები და თანამშრომლობის ფორმატი. აღნიშნულ მისიაზე მიღწეული

შეთანხმების შედეგად ეროვნულმა სააგენტომ თურქულ მხარეს მიაწოდა ახალციხის წყვილი აბანოს თურქულად ნათარგმნი პროექტი, რის სანაცვლოდაც ელოდება ოშკის სარეაბილიტაციო პროექტის პაკეტს გასაცნობად.

2016 წლის 15-17 მარტს საქართველოსა და აზერბაიჯანის რესპუბლიკას შორის კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში თანამშრომლობის ფარგლებში საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს დელეგაციის შემადგენლობაში საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულმა სააგენტომ განახორციელა ოფიციალური ვიზიტი ბაქოში, აზერბაიჯანის კულტურისა და ტურიზმის სამინისტროში. ვიზიტის ფარგლებში, განხილულ იქნა კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში ქვეყნებს შორის თანამშრომლობის პერსპექტივები, შედეგად, აღნიშნულ ეტაპზე მზადდება თანამშრომლობის ხელშეკრულება, რომელიც განსაზღვავს მხარეების ვალდებულებებსა და თანამშრომლობის ფორმატს.

2016 წლის 4-7 აპრილს საქართველოსა და სომხეთის რესპუბლიკას შორის არსებული თანამშრომლობის ფარგლებში განხორციელდა სომხური დელეგაციის სამუშაო ვიზიტი, რომელიც ეხებოდა ჩვენი საერთო მემკვიდრეობის დაცვის საკითხებს და ამ მიმართულებით თანამშრომლობის შემდგომი პერსპექტივების დასახვას. მხარეებმა გაცვალეს ინფორმაცია მათ ტერიტორიებზე არსებული ძეგლების მდგომარეობისა და მიმდინარე სამუშაოების პროცესების შესახებ.

ავსტრიის რესპუბლიკის ფედერალურ კანცელარიასა და საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს შორის კულტურასა და ხელოვნების სფეროში თანამშრომლობის შესახებ გაფორმებული მემორანდუმის საფუძველზე, 2016 წლის 8-12 მაისს, საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს ოფიციალური დელეგაციის შემადგენლობაში ეროვნული სააგენტოს წარმომადგენლის მიერ განხორციელდა სამუშაო მისია ქ. ავსტრიის რესპუბლიკაში. აღნიშნული ვიზიტის მიზანი იყო კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში ქვეყნებს შორის თანამშრომლობის გაღრმავება და დარგობრივ ინსტიტუციებს შორის პირდაპირი პარტნიორული ურთიერთობების დაფუძნება.

კულტურული მემკვიდრეობაზე მედიამონიტორინგის პროგრამა - კულტურის სფეროში ქვეყნის მასშტაბით მიმდინარე პროცესების მონიტორინგის, ანალიზისა და კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში განხორციელებულ პროექტებზე საზოგადოებრივი აზრის კვლევის მიზნით, მიმდინარეობს მედია-მონიტორინგი, რის ტექნიკურ შესაძლებლობასაც იძლევა საზოგადოებრივი აზრისა და კვლევის მარკეტინგის ინსტიტუტის (IPM) სპეციალური პროგრამა.

2016 წელს სააგენტომ მარკეტინგისა და საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურისათვის შეიძინა კვადროკოპტერი, რომლის მეშვეობითაც განხორციელდა სქურის, კუმურდოს და აწყურის ციხის ვიდეო რგოლების მომზადება, იგეგმება ასევე სხვა ძეგლებისათვის ამავე ფორმატის ვიდეო რგოლების მომზადება.